

Na pravou míru

1. 3. 2010 12:29

Mýty a fakta kolem DPH u zaměstnaneckých výhod

Tiskové sdělení

V některých médiích se v souvislosti s problematikou nového způsobu výpočtu DPH u zaměstnaneckých výhod, jenž je v posledních dnech důvodem hrozby stávkou ze strany odborů, objevily nepřesné informace a v některých případech i vyložené nepravdy. Mluvčí vlády proto nejčastěji omyly uvádí stručně na pravou míru:

Není pravda, že vyšší zdanění DPH zaměstnaneckých benefitů bylo součástí tzv. Janotova balíčku a patří tedy mezi opatření vlády na snížení rozpočtového deficitu zákony.

Novelu DPH vláda (po projednání dne 13. 7. 2009) předložila Poslanecké sněmovně v červenci loňského roku. Nebyla tedy součástí Janotova balíčku a jejím smyslem byla harmonizace s novými pravidly EU. Sazba DPH zdanění zaměstnaneckých benefitů se novelou zákona nijak nezměnila. Nově zákon pouze zavedl výjimku, že cena, z níž se DPH vypočítává, je nikoli cena, kterou zaměstnanci za benefity platí, ale cena tzv. na trhu obvyklá. V praxi to znamená, že zaměstnavatelé musí nyní DPH odvést z ceny srovnatelné služby na trhu, což je ovšem většinou cena jiná, než ta, za kterou zaměstnanci benefit reálně kupují. V případě některých benefitů je rozdíl značný (režijní jízdenky), ve většině jiných případů je rozdíl zanedbatelný (obědy v závodní jídelně). Jiným příkladem je, že pokud zaměstnanec například hradí zaměstnavateli soukromé telefonní hovory, nemůže se DPH odvádět z ceny, kterou platí zaměstnavatel, ale z ceny vyšší. Zaměstnavatel má totiž od operátora množstevní slevu, na kterou by zaměstnanec neměl nárok a která tedy není cenou v místě a čase obvyklou.

Není pravda, že požadavek na zrušení novely zákona DPH podporují pouze odbory.

Zrušení nového způsobu zdanění zaměstnaneckých benefitů podpořilo jednání tripartity, a to včetně zástupců zaměstnavatelů dne 2. února 2010. Důvodem je skutečnost, že zaměstnavatelé se v důsledku nového způsobu výpočtu DPH obávají, že dojde ke zvýšení jejich nákladů na benefity a to je přivede až k nutnosti některé významné benefity rušit. Ty jsou však povětšinou předmětem kolektivních smluv a jejich renegotiace (v důsledku zrušení benefitů) bude znamenat zase tlak na růst mezd ze strany zaměstnanců. Proto zaměstnavatelé podpořili požadavek odborů na změnu zákona o DPH ke stavu před 1. lednem 2010. Neméně důležitý je argument administrativní náročnosti a právní nejistoty, zda byla správným způsobem zvolena cena v místě a čase obvyklá a zejména, zda ji bude zaměstnavatel schopen s odstupem času při případné kontrole věrohodně prokázat.

Není pravda, že výpadek rozpočtu po případném zrušení sporné části zákona je půl miliardy korun.

V rozpočtu na rok 2010 se s příjmem z nového způsobu výpočtu DPH u zaměstnaneckých výhod nepočítalo. Odhadovaný výnos Ministerstvem financí je v řádech desítek milionů korun. Důvodem je především fakt, že není zcela jasné, v jakém rozsahu jsou benefity poskytovány a v jakém rozsahu se změnou zdaňování dojde k omezení jejich poskytování.

Není pravda, že nový způsob výpočtu DPH u zaměstnaneckých benefitů, tedy z ceny obvyklé na trhu, už v ČR fungoval před rokem 2004 a sporná novela zákona tedy pouze znovuzavedla co zde už jednou bylo.

Systém výpočtu DPH u zaměstnaneckých benefitů se před rokem 2004 v praxi vypočítával ze skutečné ceny za kterou benefit zaměstnanci dostávali. Tzv. cena obvyklá měla být – podle tehdy platného zákona – uplatněna pouze tehdy, pokud zaměstnanecký benefit byl některému zaměstnanci poskytnut zdarma nebo se slevou. Nikdy tedy neplatila - ani před rokem 2004 - povinnost uplatnit tzv. cenu obvyklou na všechny zaměstnanecké benefity.

Není pravda, že vláda před odbory kapitulovala, když vyhlásila pro opětovné projednání zákona o DPH stav legislativní nouze.

K dohodě o nutnosti novelizace sporné části zákona o DPH, došlo mezi zástupci odborů, vlády, ODS a ČSSD již 10. února 2010. Na schůzce v Poslanecké sněmovně se všichni shodli, že je třeba zrušit problematické ustanovení zákona o novém způsobu placení DPH mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem, neboť důsledky příslušného ustanovení zákona nebylo věcně dobře domyšleno ve všech souvislostech. V následujících dnech však došlo k zablokování sněmovny a zejména odbory tak ztratily víru, že ještě existuje reálná šance na změnu zákona formou načtení poslaneckého pozměňovacího návrhu. Teprve za této situace, vláda ve snaze zajistit, aby se problematika placení DPH za zaměstnanecké benefity vůbec dostala na program Parlamentu, využila nástroje vyhlášení legislativní nouze. Konečné rozhodnutí není a nikdy nebylo věcí vlády, ale stále je rukou volené reprezentace, tedy Parlamentu ČR.

Roman Prorok

mluvčí vlády ČR

Zdroj: vláda.cz